

tid til anden og omfatter mere end teknisk kvalitet. Producenter og sælgere, der vil konkurrere på kvaliteten, må derfor ikke alene, som det nu er almindeligt, søge at give varen en særlig kommerciel kvalitet, men de må også holde øje med, hvilke ændrede tekniske kvalitetskrav efterspørgerne stiller til en bestemt vare på ethvert tidspunkt.

Bogens fjerde hovedafsnit behandler de tidsmæssige svingningers indflydelse på efterspørgselen og bringer resultaterne af både nye og gamle specialundersøgelser inden for dette felt. Også for dette afsnit gælder det, at problemerne nu er behandlet mere systematisk og mere overskueligt end i første udgave.

Sidste hovedafsnit, der bærer overskriften: »Markeder med ensartet efterspørgselskonstitution«, svarer meget nøje til hovedafsnit II i første udgave, der var benævnt: »Markedsinddelingen«.

Bortset fra overskriften og i nogen grad en ændret terminologi er der ikke sket væsentlige ændringer i dette afsnit fra den første udgave til den anden. Det må dog bemærkes med tilfredshed, at en række ikke særlig velbegrundede absolutter i første udgave er blevet ændret eller strøget. Således er »ikke på nogen måde« blevet til: »ikke i første række« og »hverken . . . eller« er blevet til: »kun i ringe omfang« for blot at nævne et par eksempler på den tiltrængte korrekturlæsning, som nu er blevet gennemført. Afsnittet udmærker sig stadig ved at bruge mange ord til at sige forholdsvis lidt, et forhold som er blevet endnu mere iøjnefaldende derved, at bogens øvrige afsnit på samme tid har vundet i sagligt indhold og er blevet rensat for megen overflødig snak.

Alt i alt er den nu foreliggende bog en betydelig forbedret udgave. Forbedringen består ikke alene deri, at de gengivne — især de første — afsnit er betydeligt mere læseværdige end tidligere, men også deri, at de i nogen udstrækning direkte fejltagtige fremstillinger vedrørende salgsorganisation og salgsomkostninger samt salgspolitik, som fandtes i første udgave, ikke er genoptrykt i den nye bog. Lad os i tilknytning hertil håbe, at det vil være forsvarligt at give den samme helhedskarakteristik af »Afsætningsøkonomi II«, når den til sin tid foreligger.

M. Thomsen.

Economic Conditions and Banking Problems. A series of lectures delivered at the Third International Banking Summer School, Saltsjöbaden, September 1950. Udg. af Svenska Bankföreningen. Stockholm 1950. 281 sider. Sv. kr. 15,— ib.

I 1948 genoptog det engelske Institute of Bankers det internationale samarbejde på bankvæsenets område, der var blevet afbrudt af krigen. Den første kongres — eller med et rigtigere udtryk sommerskole — afholdtes i Oxford, hvor ca. 150 bankmænd fra henved 30 lande var samlede på det fornemme Christ Church. Det følgende år var Oxford atter vært, det tredje møde afholdtes i fjor i Saltsjöbaden ved Stockholm, og det fjerde, der er planlagt i år, holdes i Paris. Anmelderen, der deltog i det første møde, kan tale med en vis erfaring, når han understreger betydningen af

tid til anden og omfatter mere end teknisk kvalitet. Producenter og sælgere, der vil konkurrere på kvaliteten, må derfor ikke alene, som det nu er almindeligt, søge at give varen en særlig kommerciel kvalitet, men de må også holde øje med, hvilke ændrede tekniske kvalitetskrav efterspørgerne stiller til en bestemt vare på ethvert tidspunkt.

Bogens fjerde hovedafsnit behandler de tidsmæssige svingningers indflydelse på efterspørgselen og bringer resultaterne af både nye og gamle specialundersøgelser inden for dette felt. Også for dette afsnit gælder det, at problemerne nu er behandlet mere systematisk og mere overskueligt end i første udgave.

Sidste hovedafsnit, der bærer overskriften: »Markeder med ensartet efterspørgselskonstitution«, svarer meget nøje til hovedafsnit II i første udgave, der var benævnt: »Markedsinddelingen«.

Bortset fra overskriften og i nogen grad en ændret terminologi er der ikke sket væsentlige ændringer i dette afsnit fra den første udgave til den anden. Det må dog bemærkes med tilfredshed, at en række ikke særlig velbegrundede absolutter i første udgave er blevet ændret eller strøget. Således er »ikke på nogen måde« blevet til: »ikke i første række« og »hverken . . . eller« er blevet til: »kun i ringe omfang« for blot at nævne et par eksempler på den tiltrængte korrekturlæsning, som nu er blevet gennemført. Afsnittet udmærker sig stadig ved at bruge mange ord til at sige forholdsvis lidt, et forhold som er blevet endnu mere iøjnefaldende derved, at bogens øvrige afsnit på samme tid har vundet i sagligt indhold og er blevet rensat for megen overflødig snak.

Alt i alt er den nu foreliggende bog en betydelig forbedret udgave. Forbedringen består ikke alene deri, at de gengivne — især de første — afsnit er betydeligt mere læseværdige end tidligere, men også deri, at de i nogen udstrækning direkte fejlagtige fremstillinger vedrørende salgsorganisation og salgsomkostninger samt salgspolitik, som fandtes i første udgave, ikke er genoptrykt i den nye bog. Lad os i tilknytning hertil håbe, at det vil være forsvarligt at give den samme helhedskarakteristik af »Afsætningsøkonomi II«, når den til sin tid foreligger.

M. Thomsen.

Economic Conditions and Banking Problems. A series of lectures delivered at the Third International Banking Summer School, Saltsjöbaden, September 1950. Udg. af Svenska Bankföreningen. Stockholm 1950. 281 sider. Sv. kr. 15,— ib.

I 1948 genoptog det engelske Institute of Bankers det internationale samarbejde på bankvæsenets område, der var blevet afbrudt af krigen. Den første kongres — eller med et rigtigere udtryk sommerskole — afholdtes i Oxford, hvor ca. 150 bankmænd fra henved 30 lande var samlede på det fornemme Christ Church. Det følgende år var Oxford atter vært, det tredje møde afholdtes i fjor i Saltsjöbaden ved Stockholm, og det fjerde, der er planlagt i år, holdes i Paris. Anmelderen, der deltog i det første møde, kan tale med en vis erfaring, når han understreger betydningen af

at bankfolk fra hele kloden kommer sammen og udveksler synspunkter og ideer. Den menneskelige hjerne er dog et skrøbeligt kar, når det gælder om at opbevare tal, navne og andre facts. Derfor udsendes der efter disse møder en bog indeholdende selve foredragene. Den foreliggende bog omfatter ialt 16 foredrag, heraf halvdelen holdt af svenskere, resten af repræsentanter for 8 forskellige lande. Foredragene samler sig om en række økonomiske spørgsmål med særlig relation til bankvæsenet, men må iøvrigt, da de henvender sig til et globalt publikum, holde sig til de større linier.

Den altid oplagte Per Jacobsson, rådgiver ved den internationale bank i Basel, understreger, at ligevægt på betalingsbalancen nås, når blot et land tilvejebringer indre økonomisk ligevægt, og i denne forbindelse anbefaler han en renteforhøjelse og opponerer mod den lave rentes politik. Svensk økonomis nestor, tidligere professor Heckscher forklarer årsagen til, at Sverige, der for et par menneskealdre siden stod tilbage i forhold til en række europæiske lande, nu har mere end indhentet disse. Den franske indleder ser i den stærkt stigende fødselshyppighed i Frankrig fra 15 promille før til 20 promille efter krigen en garanti for fremskridtet, men indrommer, at aldersforskydningen kan forstærke de øjeblikkelige vanskeligheder. Fra tysk side bekræftes den forbløffende succes, pengereformen har haft på Tysklands genopbygning. Den til bunds gennemførte pengesaning har dog i de højt industrielt udviklede områder fremkaldt et meget stort kapitalbehov, der stiller de tyske banker overfor store opgaver. Udlånsmassen andrager ikke mindre end 27 gange egenkapitalen, rentemarginalen er meget høj, og indtjeningsevnen så stor, at nettoindtægten, inden skatten er trukket fra, kan andrage 100 pct. af egenkapitalen. Direktøren for Union bank i Svejts fortæller om det svejtsiske kapitalmarked, det eneste europæiske marked, hvor renten ikke er lav af kunstige årsager.

Direktør Hartogsohn leverer et interessant bidrag ved en historisk gennemgang af begrebet »sterling area«, hvis indhold har været skiftende i tidens løb fra guldfodens dage, hvor guldfoden var en camoufleret sterlingfod, til trediverne, da de nordiske lande var med i sterlingblokken, og til fyrerne, hvor begrebet indsnævredes til at omfatte det britiske verdensrige med et par enkelte undtagelser. Chefen for Nordiska Föreningsbanken, v. Ficandt, skildrer Finlands tab under krigen og heroiske anstrengelser for at bringe økonomien på føde. Trods 83.000 dræbte, et tab på 12 pct. af landets areal, 32 pct. af kraftstationerne, og til trods for at 12 pct. af befolkningen har måttet forlade hjem og ejendom, er Finland nu nået så langt, at det i august 1950 havde afbetalt 90 pct. af sin krigsgæld til Sovjet. v. Ficandt tilføjer beklagende, at desværre er inflationen ikke bragt under kontrol. Jeg formoder, at denne bemærkning har fremkaldt en skamrødme hos adskillige deltagere. Direktøren for Bergens Privatbank Sjur Lindebrække skildrer Norges forsøg på at gennemføre et kolossalt investeringsprogram ved en lav rentefod. Professor Montgomery analyserer mulighederne for revaluering af den svenske krone. Den svenske handelsbanks økonomiske ekspert L.-E. Thunholm tegner nogle udviklingslinier for moderne bankvæsen og påpeger bankernes forringede indtjeningsmuligheder som følge af den strukturelle kreditændring, til dels også som følge af de billige penges politik. Endelig gennemgår han forholdet til statsmagten og centralbanken samt de magtmidler, der kan tages i brug for at regulere

kreditten kvantitativt og kvalitativt, et spørgsmål, der følges op af Sveriges Riksbanks tidligere chef Ivar Rooth, der faldt i kampen mod de billige penge. For en dansk bankmand er det aktstykke, som direktør Ahrén fra Skandinaviska Banken leverer om de svenske bankers udlånspolitik vel nok det interessanteste. Man får her en mængde konkrete oplysninger statistisk underbygget.

Selv om det nok er de færreste, der føler trang til at læse bogen fra ende til anden, bør der levnes plads til den på boghylden.

Kr. Møller.

Ejler Alkjær: Chancer i Østen. G. E. C. Gads Forlag. Kbh. 1951. 159 sider + ill. og landkort. Kr. 12,—.

Docent Alkjær er en alsidig mand, og hans forfatterskab rigt facetteret som personen. Nu debuterer han som rejsebogsforfatter — omend ikke helt i Hakon Mielches eller Aage Krarup Nielsens genre. »Chancer i Østen«'s indhold er overvejende af saglig natur, selv om der i det ydre intet spares for at vække nysgerrigheden; titel samt undertitel (»Nye markeder — nye muligheder for skandinaver«) skal nok få folk til at lave store øjne, og bogens omslag udstråler en farvepragt, der mageligt kan hamle op med papegøjerne i Zoologisk Have.

Bogen har 6 kapitler. Det første, »Chancer«, beskæftiger sig med Østens erhvervsstruktur m. v., specielt industrialiseringstendensen. I andet kapitel, »Planer«, næsten bedøves læseren med en endeløs opremsning af 2-, 3-, 4-, 5-, 6- o.s.v. årsplaner, projekter og udviklingsprogrammer, navne på organisationer, komiteer, råd og missioner, der udarbejder og forsøger at realisere disse planer etc. etc. Titlen på kapitel 3, »Eksport«, taler for sig selv, medens 4. kapitel — »Rejser« — i overensstemmelse med forfatterens særlige interesse og det tempo, der i det hele præger hans virksomhed, overvejende handler om flyvning; selv om han ikke helt overser skibe, moderne (men nok gammeldags) jernbanetog, oksekærrer, kameler, elefanter, cykeldrosker og rickshaws, synes dog — målt efter det sidetal, der tildeles de respektive rejsemidler — 82 % af alle rejser til, fra og i Østen at foregå pr. fly. Overskriften til 5. kapitel, »Levevilkår«, er at forstå som *de hvides* levevilkår i Østen. Endelig varter 6. kapitel op med forskellige spredte træk fra de enkelte lande, forfatteren har besøgt: Siam, Hongkong, Indiën, Israel og Ægypten.

»Chancer i Østen« er skrevet for et bredt publikum. Forfatteren gør næsten undskyldning herfor i forordet, hvor bogen betegnes som »kun et enkelt produkt, eller rettere et biprodukt af mine rejser«. Der er såmænd ingen grund til at skamme sig over paterniteten til dette lille populære værk. Men naturligvis skal det bedømmes efter hensigten. — Alvorlig talt: Ingen mennesker vil vel lade sig forlede til at starte et eksportforsøg på Østens markeder endsige rejse derud bare på grundlag af de oplysninger, en sådan bog giver. Hvad forfatteren har tænkt sig er at inspirere og vække interesse, specielt hos unge erhvervsfolk. Og det kan bogen tilfulde gøre. Man mærker virkelig et pust af Orienten og troperne, man aner lidt af den handelens romantik, som endnu — på godt og ondt — eksisterer derude, men som så mange andre steder er vejet for skematiseret, reguleret og ratio-